

JAN KARWOT I JEGO WIZJE

DOROBEK TWÓRCZY ARTYSTY PLASTYKA
JANA KARWOTA

Rybnik 2020

**Muzeum
w Rybniku
1970-2020**

JAN KARWOT I JEGO WIZJE

DOROBEK TWÓRCZY ARTYSTY PLASTYKA
JANA KARWOTA

Rybnik 2020

**Muzeum
w Rybniku
1970-2020**

Kuratorzy wystawy

Celestyna Chlubek–Adamczyk, Katarzyna Kalkowska, Krystyna Kawa

Tekst katalogu

Celestyna Chlubek–Adamczyk, Grzegorz Walczak

Redakcja

Elżbieta Bimler–Mackiewicz

Oprawa plastyczna wystawy

Celestyna Chlubek–Adamczyk, Katarzyna Kalkowska, Krystyna Kawa,
Henryk Wojtala,

Projekty druków

Celestyna Chlubek–Adamczyk, Sławomir Studnik

Noty bibliograficzne zestawione przez Celestynę Chlubek–Adamczyk i Elżbietę Bimler–Mackiewicz wykorzystano do uzupełnienia *Biografii artystycznej* Jana Karwota autorstwa Grzegorza Walczaka.

Na okładce: *Wyniesienie*; 1974; akwarela, 100 x 70

ISBN

Druk:

© Muzeum w Rybniku, 2020

Wyjątkowe i ważne jubileusze lubią się ze sobą łączyć i misternie przeplatać, dając siatkę wzajemnych zależności, o ukrytych znaczeniach i treściach.

W roku 2000, z okazji pięćdziesięciolecia profesjonalnej plastyki na Ziemi Rybnickiej, w Muzeum w Rybniku miała miejsce wielka wystawa: **Rybnickie Kolory**. Można było na niej podziwiać twórczość trzydziestu dwóch artystów, reprezentujących środowisko bardzo zróżnicowane, ale i przy tym niezwykle prężne. Obrazy, grafiki i rzeźby pochodziły ze zbiorów rybnickiego muzeum oraz zbiorów prywatnych.

Minęło 20 lat.

W tym roku Muzeum w Rybniku świętuje własny jubileusz pięćdziesięciolecia działalności – czasu rzetelnej służby na niwie gromadzenia i upowszechniania pamiątek przeszłości regionu, jego dziedzictwa kulturowego oraz rozkwitu kulturalnego, tak istotnego dla mieszkańców.

W ramach roku jubileuszowego mamy przyjemność zaprosić na kolejną, trzecią wystawę dedykowaną nieżyjącym artystom plastynom stowarzyszonym w Związku Polskich Artystów Plastyków, z cyklu **Rybnickie Biennale: In memoriam**.

Biennale zapoczątkowano w roku 2016 prezentując dorobek twórczy Heleny Piergies–Chlubek, która studiowała na Wydziale Grafiki Artystycznej Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (dyplom 1956).

Dwa lata później pokazaliśmy twórczość Józefa Sowady, absolwenta Wydziału Ceramiki i Szkła Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu.

Bohaterem obecnej wystawy jest Jan Karwot (1936–1998), absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Katowicach. Do Związku Polskich Artystów Plastyków przyjęty został w roku 1970 na podstawie przedstawionych prac. Przez 30 lat pracował jako skrzypek w orkiestrze Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca Śląsk. Jeżdżąc z zespołem po całym świecie rysował i malował. W ten sposób powstał pokaźny zbiór prac **Rysowane w podróży**.

Bardzo wcześnie sztuka Jana Karwota pokazywana była w renomowanych galeriach Polski, Europy i dalej, w Stanach Zjednoczonych. Około 40 wystaw

indywidualnych prezentowano w muzeach Austrii, Niemiec (Dorsten, Hamburg), Czechosłowacji (Ostrawa). Prace artysty pojawiały się też na niezliczonych wystawach zbiorowych w Austrii, Belgii, Bułgarii, Czechosłowacji, Dani, Hiszpanii, Niemczech, Szwajcarii, Szwecji czy USA.

W Rybniku, miejscu zamieszkania, Jan Karwot przedstawiał swą twórczość na wystawach - między innymi w Muzeum w Rybniku, Miejskiej Bibliotece Publicznej, Teatrze Ziemi Rybnickiej. W październiku 1998 roku, w Muzeum w Wodzisławiu Śląskim przygotowywano wernisaż podwójnej wystawy prezentującej prace artystów: Zbigniewa Mury (*Zarys ceramiki*) i Jana Karwota (*Rysowane w podróży*). Niestety, już w trakcie końcowych prac związanych z montażem wystawy zabrakło Jana Karwota. Odszedł nagle...

Zostawił po sobie mnóstwo prac wykonanych różnymi technikami. Świadomie zestawiał część z nich w cykle, zgodnie z tematyką przygotowywanych i eksponowanych wystaw. Ich nazwy: *Dusze zwierząt umarłych, Drzewa, Erotyk, Apokalipsa...* znakomicie oddają niezwykle teatr wyobraźni artysty – mroczny, pełen niepokoju, niepewności i zatracenia się w skomplikowanej terażniejszości. Niepewność jutra powodowana strachem o to co będzie, wynikała z przeżyć artysty z końca II wojny światowej. W pamięci wrażliwego, kilkuletniego dziecka utkwiły straszliwe obrazy marszu śmierci - więźniów ewakuowanych z KL Auschwitz, jaki w styczniu 1945 roku przeszedł przez jego rodzinną wieś, Markłowice. Widać to w kompozycji przedstawień na obrazach. Prerażenie, sadyzm, erotyzm, przenika się i płacze w wizjach przemieszanych z sobą kominów fabrycznych, wież kościelnych, rur, czaszek, kłębiących się postaci ludzkich i zwierzęcych; stabilnym miejscem na wielu obrazach, jest ceramiczna podłoga o wzorze szachownicy.

Jan Karwot nie tworzył tylko dla siebie. Jego prace można było kupić w śląskich galeriach sztuki i salonach *Desy*. Część obrazów Karwota, zwłaszcza te o tematyce morskiej, apokaliptycznej, a w kolejnych latach erotycznej, dopełnione nostalgicznymi kompozycjami kwiatowymi, znalazła swe miejsce w wielu domach.

Jan Karwot był częstym gościem w rybnickim muzeum. Pod pozornie nieśmiałym, nieco nerwowym sposobem bycia, czuć było ogromną pasję, i mimo wszystkich malowanych okropieństw, szczerą sympatię dla ludzi.

W zbiorach Muzeum w Rybniku znajduje się kilkanaście Jego prac. Są prezentowane na obecnej wystawie: *Jan Karwot i jego wizje*

Celestyna Chlubek-Adamczyk

Prace Jana Karwota w zbiorach Muzeum w Rybniku

Bez tytułu; olej, 100 x 130; nr inw.: MRy A 119

Twarze; olej, 100 x 125; nr inw.: MRy A 120

Miasto; 1973; akwarela, 100 x 70; nr inw.: MRy A 129

Łódź; 1980; olej, 116 x 130; nr inw.: MRy/A/139

Okno; 1991; olej, 64 x 56; nr inw.: MRy/A/258

Wyniesienie; 1974; akwarela, 100 x 70; nr inw.: MRy/A/259

Wenecja. Bazylika Sw. Marka; 1968; tusz, 27 x 38; nr inw.: MRy-
/A/335/1

Kopalnia; 1974; tusz, 30 x 42; nr inw.: MRy/A/ 335/2

Gdynia. Kutry rybackie; 1962; tusz, 23 x 32; nr inw.: MRy/A/335/3

Gniazdo; 1996; olej, 105 x 120; nr inw.: MRy/A/337

Kwiaty; 1992; olej, 59 x 50; nr inw.: MRy/A/396

Kwiaty; 1990; olej, 90 x 76; nr inw.: MRy /A/397

Kwiaty; 1990; olej, 104 x 85; nr inw.: MRy/A/398

Gniazdo, 1996; olej, 105x120.

Prace Jana Karwota w zbiorach Muzeum w Rybniku

Bez tytułu; olej, 100 x 130; nr inw.: MRy A 119

Twarze; olej, 100 x 125; nr inw.: MRy A 120

Miasto; 1973; akwarela, 100 x 70; nr inw.: MRy A 129

Łódź; 1980; olej, 116 x 130; nr inw.: MRy/A/139

Okno; 1991; olej, 64 x 56; nr inw.: MRy/A/258

Wyniesienie; 1974; akwarela, 100 x 70; nr inw.: MRy/A/259

Wenecja. Bazylika Sw. Marka; 1968; tusz, 27 x 38; nr inw.: MRy-
/A/335/1

Kopalnia; 1974; tusz, 30 x 42; nr inw.: MRy/A/ 335/2

Gdynia. Kutry rybackie; 1962; tusz, 23 x 32; nr inw.: MRy/A/335/3

Gniazdo; 1996; olej, 105 x 120; nr inw.: MRy/A/337

Kwiaty; 1992; olej, 59 x 50; nr inw.: MRy/A/396

Kwiaty; 1990; olej, 90 x 76; nr inw.: MRy /A/397

Kwiaty; 1990; olej, 104 x 85; nr inw.: MRy/A/398

Gniazdo, 1996; olej, 105x120.